

HOBUSEKASVATUSTÖÖTAJA tase 3 ÕPPEKAVA MOODULITE RAKENDUSKAVA

Sihtrühm	Põhihariduseta õpilane		
Õppevorm	Statsionaarne		
Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht (EKAP)	Õpetajad
1	ÕPITEE JA TÖÖ MUUTUVAS KESKKONNAS	5	E. Rõuk, E. Kadastik
Nõuded mooduli alustamiseks	Puuduvad		
Mooduli eesmärk	Õpetusega taotletakse, et õpilane juhib omatöölalast karjääri tänapäevases muutuv keskkonnas, lähtudes elukestva õppe põhimõtetest.		
Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid		
Õpilane: 1. Seab juhendamisel endale õpieesmärke, arvestades oma võimalusi ning piiranguid	Õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • analüüsib juhendamisel oma huvisid, väärtusi, oskusi, teadmisi, kogemusi ja isikuomadusi, sh õpi-, suhtlemis- ja koostööoskusi seoses õpitava erialaga; • sõnastab juhendamisel eneseanalüüsi tulemustest lähtuvad isiklikud õpieesmärgid; • koostab juhendamisel isikliku eesmärgipärase õpitegevuste plaani. 		
2. Saab aru majanduse toimimisest, tööandja ja töövõtja rollidest	<ul style="list-style-type: none"> • kirjeldab juhendamisel turumajanduse toimimist ja selle osapoolte ülesandeid; • kirjeldab juhendamisel piirkonna ettevõtteid; • kirjeldab juhendamisel tööandja ja töövõtja rolle, õigusi ja kohustusi. 		
3. Kavandab juhendamisel omapoolse panuse väärtuste loomisel enda ja teiste jaoks kultuurilises, sotsiaalses ja/või rahalises tähenduses	<ul style="list-style-type: none"> • valib oma eesmärkidega sobiva ametikoha ning kirjeldab juhendamisel enda võimalikke ülesandeid; • kirjeldab juhendamisel keskkonnategureid enda valitud ametikohal - määratleb juhendamisel meeskonnatööna probleemi ühiskonnas; • kavandab juhendamisel meeskonnatööna probleemile lahendusi, kasutades loovustehnikaid; • kirjeldab juhendamisel meeskonnatööna erinevate lahenduste kultuurilist, sotsiaalset ja/või rahalist väärtust; • valib juhendamisel meeskonnatööna lahenduse probleemile; • koostab juhendamisel meeskonnatööna tegevuskava valitud jätkusuutliku lahenduse elluviimiseks. 		
4. Mõistab oma vastutust enesearendamisel ja tööalase karjääri kujundamisel	<ul style="list-style-type: none"> • kirjeldab juhendamisel oma kutsealast arengut õpingute vältel, seostades seda oma eesmärkidega; • leiab ja kasutab juhendamisel asjakohaseid infoallikaid endale koolitus-, praktika- või töökoha leidmisel; - • koostab juhendamisel praktikale või tööle kandideerimiseks vajalikud materjalid; • kirjeldab juhendamisel oma karjääriteed mõjutavaid tegureid; • kirjeldab juhendamisel enda õpitavate oskuste arendamise ja rakendamise võimalusi muutuv keskkonnas. 		

Teemad, alateemad	<p>ENESETUNDMINE JA SELLE TÄHTSUS ÕPITEE PLANEERIMISEL</p> <p>Võimed, väärtused, oskused, isikuomadused ja käitumisviisid</p> <p>Huvi ja hobitegevuse roll õpitee planeerimisel</p> <p>Suhtlemis- ja koostööoskuste mõju elu-, õpi- ja töörollis</p> <p>Õpingutega toimetulek. Õppimist toetavad erialased õpikeskkonnad</p> <p>MAJANDUS, SELLE OLEMUS JA TOIMIMISE MEHHAANISMID</p> <p>Majanduse terminid, mõisted ja toimimise mehhanismid</p> <p>Eesti majandus ja vaba ettevõtlus</p> <p>Turg ning selle osapooled</p> <p>Arukas rahakasutus ja oma elu planeerimine</p> <p>Töö ja tööturg. Tööjõud majanduses</p> <p>Ettevõtluse tähtsus ühiskonnas ja selle vormid</p> <p>Konkurents ja koostöö</p> <p>Valitsuse ja riigieelarve roll majanduses</p> <p>TÖÖANDJA JA TÖÖVÕTJA ROLLID, ÕIGUSED JA KOHUSTUSED. TÖÖSEADUSANDLUS</p> <p>Tööandja ja töövõtja roll, tema õigused ja kohustused</p> <p>Tervisekontroll, töeteravishoiu- ja töökeskkonnaalased teabematerjalid</p> <p>Tööõnnetus, käitumine tööõnnetuse korral</p> <p>Lepingulised suhted töö tegemisel.</p> <p>Töö tasustamine ja sotsiaalsed tagatised</p> <p>ETTEVÕTLUS JA ETTEVÕTLIKKUS</p> <p>Ettevõtlus ja selle koht ning olulisus turumajanduses</p> <p>Ärikeskkonna osapooled ja regulatsioonid</p> <p>Vastutustundlik ettevõtlus</p> <p>Sotsiaalne ettevõtlus, selle olemus ja sisu</p> <p>Turg ja turundus</p> <p>Finantsid ettevõttes</p> <p>Ettevõtluse algus, areng ja ka lõpetamise võimaluse</p> <p>ENESETUNDMINE TÖÖALASE KARJÄÄRI KUJUNDAMISEL</p> <p>Enesetundmine ja selle tähtsus karjääriplaneerimisel: mina ja õpitav kutseala.</p> <p>Õppimisvõimaluste ja töömaailma tundmine ning selle tähtsus karjääriplaneerimisel: karjääri areng ja elukestev õppimine, tööturg.</p> <p>Isikliku karjääriplaani koostamine: lühi- ja pikaajaline karjääriplaani</p>
-------------------	--

iseseisev töö 30 tundi	Ajatelg alates õppimise alustamisest kuni kooli lõpetamiseni. Kirjuta iga aasta juurde vähemalt kolm sinu elus aset leidnud sündmust, mis on seotud õppimise ja tööga. Juhendamisel koostab ja kirjeldab oma isikliku eelarve ja oma majanduslikke võimalusi oma eriala valdkonnas; otsib juhendamisel olulist informatsiooni ette antud interneti lehtedelt (tööandja õigused ja kohustused / töövõtja õigused ja kohustused / tööleping / töökorraldus / puhkus) Koostab juhendamisel uurimuse kuidas ettevõtte (2-3 ettevõtte näitel) rakendavad vastutustundliku ettevõtluse printsiipe Õpitavate oskuste arendamise ja rakendamise võimalused muutavas keskkonnas. Õpitava eriala töökohale oma sobivuse analüüs. Kandideerimisdokumentide koostamine
Õppemeetodid	Analüüs. Arutelu. Õppekäik. Infootsing. Rollimängud. Lühiloeng. Praktilised harjutused. Kohtumine. Meeskonnatöö. Situatsioonülesannete lahendamine. Mõistekaart.
Hindamine	Õppeprotsessis rakendatakse kujundavat hindamist. Õpiväljundite saavutatust hinnatakse hindamiskriteeriumide ja demonstatsioonülesannete täpsustavate hindamisjuhendite alusel. Hindamisülesanne: 1. Õppija esitab elektroonilises keskkonnas, Google Drive või Moodle, õpitee ajatelje, mille koostamisel on lähtunud dokumentide vormistamise heast tavast. Hinne "kujuneb kirjalikus juhendis ettenähtud kriteeriumite alusel 2. Juhendamisel piirkonna ettevõtete (õpitavas valdkonnas) kaardistamine ja millises ettevõtluse vormis tegutsetakse; juhendamisel otsib pankade poolt pakutavaid teenusteid ja koos arutatakse võimalikke ohtusid rahaga käitumisel; arutelu juhendamisel, mis on töökorralduse eeskiri ja milleks seda ettevõttes nii tööandjale kui ka töötajale vaja on; juhendamisel ühe äriidee välja mõtlemine ja arutelu ning esitlus; juhendamisel ühe ettevõtte näitel tuuakse välja millised võimalused on erialal õppijal tööd teha, millistel tingimustel ja mis võib saada takistuseks (võimalused / piirangud / enda roll) 3. Juhendamisel meeskonnatööna ühe vaadeldava ettevõtte kohta, millised probleemid võivad olla ettevõtjal ja millised töötajatel ning arutelu nende probleemide lahendamiseks ja abi saamiseks, juhendamisel ühe äriidee väljamõtlemine ja arutelu ning esitamine: (äriidee arenduse da`Vinci mäng jm loovustehnikad ideede väljamõtlemiseks), juhendamisel paaristööna sotsiaalse ettevõtte olemuse selgitamine ja näiteid 2-3 sotsiaalse ettevõtte kohta, kes juba turul tegutsevad; juhendamisel arutelu inimeste tulud, kulud ja oma eelarve koostamine ning kui palju erineb ettevõtete tulud - kulud ning miks ettevõtjad kasumi eesmärgil tegutsevad arutelu 4. Õppija osaleb tööintervjuu simulatsioonil erinevates rollides ja analüüsib saadud kogemust, olles eelnevalt esitanud "Monitooringu". Hinne kujuneb kirjalikus juhendis ettenähtud kriteeriumite alusel
sh hindekriteeriumid	Puuduvad
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Mooduli kokkuvõttev hinne on mitmeeristav. Hinne on „arvestatud“, kui on saavutatud kõik õpiväljundid lävendi tasemel, sh täidetud iseseisvad tööd
sh hindamismeetodid	Analüüs, arutelu, individuaalne vestlus juhendajaga, mõistete bingo, rühmatöö, tööleht, õppekäik, koostöö / arutlusest osavõtt / meeskonnatöös osalemine / julgus oma arvamuse esitamisel / erinevate võimaluste leidmine / eriarvamuste aktsepteerimine), töölehe täitmine, juhendamisel infootsing, julgust oma ideest rääkida ja arutleda, individuaalsete õpiülesannete tegemine juhendamise, intervjuu, rollimäng, õpimapp

Õppematerjalid	<p>Ajatelje koostamise vahendid: https://tammegymnaasium.ee/tammedigi/toovahendid-ajatelje-tegemiseks/ SA Kutsekoda kodulehel https://oska.kutsekoda.ee/wp-content/uploads/2016/04/Tulevikutrendid-1.pdf OSKA raport "Töö ja oskused 2025" https://epale.ec.europa.eu/et/resource-centre/content/too-ja-oskused-2025-0 SA Kutsekoda video "Tulevikuoskused": https://www.youtube.com/watch?v=XLTIes-WrvU&t=148s ja https://www.youtube.com/watch?v=zEyFW6k8Wsl Video „Õppimise kolm vaala“ https://www.youtube.com/watch?v=k5O_plgF3kE Innove Rajaleidja: https://rajaleidja.innove.ee/ Ettevõtlus. 4. taseme kutseõpe https://www.opiq.ee/Kit/Details/223 Ettevõtlusõppe programm Edu&Tegu https://ettevotlusope.edu.ee/ Töötukassa koduleht https://www.tootukassa.ee/content/teenused/evat-taotlemine-ja-kasutamine Opiq keskkond: https://www.opiq.ee/Packages/Details?packageKey=TeacherHighSchoolPackage Rahajutud: https://www.opiq.ee/Kit/Details/223?fbclid=IwAR2ErepyhsQ_8oTweU84qv4ygaahLLOth4RvjlUnPmc-2ula3OdcqVStAUM Maksuameti koduleht: https://www.emta.ee/et Finantsaabits : https://www.minuraha.ee/et/publikatsioonid/finantsaabits Finantsinspektsiooni poolt loodud leht: https://www.minuraha.ee/ Tööelu lehekülg: https://www.tooelu.ee/ Tööinspektsiooni koduleht: https://www.ti.ee/est/avaleht/ Äriidee potentsiaali hindamine, turukõlblikkuse ja realiseeritavuse hindamine "Ajujaht seminari video": https://www.youtube.com/watch?v=PY68Oy23T4M&t=7s</p>
----------------	--

Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht (EKAP)	Õpetajad
2	HOBUSTE HOOLDAMINE	5	Helen Aava, praktikajuhendajad
Nõuded mooduli alustamiseks	Puuduvad		
Mooduli eesmärk	Õpetusega taotletakse, et õpilane hindab hobuste seisundit igapäevaselt, puhastab ja grupeerib vastavalt vajadusele tagades nende üldise heaolu.		
Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid		

Õpilane: 1. Hoolitseb hobuste üldise heaolu eest vastavalt ette antud juhistele	Õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • Kirjeldab hobuste liigimast käitumist ja põhivajadusi; • puhastab söötmissala-, tarvikud ja jootjaid vastavalt kehtestatud nõuetele, jälgib sööda ja vee olemasolu; • jälgib sisekliimat sh valgustust ning teavitab kõrvalekalletest vastutavat isikut • eemaldab sõnniku asemelt ja käikudest arvestades pidamisviisi ning kasutatavat tehnoloogiat;
2. Grupeerib ja/või paigutab hobused ümber lähtudes turvalisuse nõuetest ja arvestades ette antud juhistega	<ul style="list-style-type: none"> • Selgitab hobuste grupeerimise vajalikkust ja põhimõtteid; • kirjeldab hobuste ohutuid ajamis- ja talutamiseviise, -meetodeid ja -vahendeid; • juhendamisel grupeerib ja/või paigutab hobused ümber lähtudes turvalisuse nõuetest, arvestades hobuste kasvatamise eesmärki.
3. Vaatleb hobuseid igapäevaselt, kontrollib tervist, puhastab neid vajadusel ja abistab kapjade hooldusel arvestades ohutusnõuetega	<ul style="list-style-type: none"> • vaatleb igapäevaselt loomi, tuvastab haige ja/või surnud looma ning edastab teabe vastavalt kehtestatud korrale; • puhastab hobused, arvestades ohutusnõudeid; • hindab visuaalselt jalgade seisundit jälgides hobuseid seismisel ja liikumisel; • abistab spetsialisti hobuste kapjade värkimisel ja rautamisel arvestades ohutusnõudeid ning ettevõtte töökorraldust.
4. Kontrollib talliseadmete töökorrasolekut vastavalt ette antud juhistele	<ul style="list-style-type: none"> • nimetab sõnniku eemaldusseadmeid ja kirjeldab nende tööpõhimõtteid; • kontrollib seadmete töökorrasolekut ja vajadusel teavitab kõrvalekalletest vastutavat isikut.
Teemad, alateemad	Anatoomia ja füsioloogia põhialused Hobuste heaolu ja käitumine Hobuste karja hierarhia Ohutu hobuste käsitlemine Hobuste pidamisviisid Allapanu liigid ning seos hobuste heaoluga Keskkonnanõuded ja loomade heaolu reeglid seadlusaluselt lähtuvalt Hobuste hooldamine Hobuste hooldamise viisid ja vahendid. Kapjade ehitus, hooldamine. Jäätmekäitlus ja keskkonnanõuded Talliseadmed Praktilised tööd: 1- 4 õpiväljundite kohta
iseseisev töö 60 tundi	Töötamine juhendamisel tallis
Õppemeetodid	Interaktiivne loeng, intervjuu, praktiline töö, eneseanalüüs

Hindamine	Õppeprotsessis rakendatakse kujundavat hindamist. Õpiväljundite saavutatust hinnatakse hindamiskriteeriumide ja demonstratsioonülesannete täpsustavate hindamisjuhendite alusel. Hindamisülesanne: Õpilane demonstreerib hobuse turvalist käsitlemist, fikseerimist ja puhastamist ning hindab karpjate olukorda ning jalgade üldist tervislikku seisundit.
sh hindekriteeriumid	Puuduvad
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Mooduli kokkuvõttev hinne on mitmeeristav. Hinne on „arvestatud“, kui on saavutatud kõik õpiväljundid lävendi tasemel, sh täidetud iseseisvad
sh hindamismeetodid	Praktiline töö, demonstratsioon
Õppematerjalid	Moodle e- kursused: K. H. Leutonen „Hobuste psüühika ja käitumine“ JKHK 2011 A. Nilk „Hobuste pidamine-tallitööd“ JKHK 2012 M-M. Urve „Hobuste pidamine ja hooldamine“ Türi TMK J.Kaarde, R.Säre "Loomatervishoiu käsiraamat" 1961 H. Muring "Hobusekasvatus ja ratsasport" 1988 "Oma Hobu" Youtube.com J. Batty-Smith „The BHS complete manual of horse and stable management“ 2008 S. E.Harris“ Grooming to Win“ 2008 T.Kaimio „Koos hobusega“ 2004 www.ratsaliit.ee , www.fei.org , www.thehorse.com www.nouandeteenistus.ee

Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht (EKAP)	Õpetajad
3	HOBUSTE SÖÖTMINE	5	Ingrid Klein, praktikajuhendajad
Nõuded mooduli alustamiseks	Läbitud moodul hobuste hooldamine		
Mooduli eesmärk	Õpetusega taotletakse, et õpilane hindab hobuste toitumust ja söömust, ladustab ja hoiustab söödad juhendamisel, hindab söötade kvaliteeti ning söötab hobuseid vastavalt söödaratsioonile ning juhendamisele.		
Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid		

Õpilane: 1. Hindab hobuste toitumust ja söömust arvestades hobuste anatoomiat, füsioloogiat, pidamisviisi ja tervislikku seisundit	Õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • selgitab hobuste toitumuse hindamiskriteeriume lähtuvalt anatoomilistest ja füsioloogilistest iseärasustest; • hindab visuaalselt hobuste toitumust ja söömust, arvestades keha konditsiooni, järelejäänud sööda kogust ning teavitab kõrvalekaltest vastavalt töökorrale.
2. Valmistab söödad söötmiseks ette, söödad ja joodab hobuseid vastavalt etteantud juhiste	<ul style="list-style-type: none"> • eristab enamlevinud söötade ja söödakultuuride liike, selgitab nende omadusi ja kasutamist; • hindab söötade ja vee kvaliteeti organoleptiliselt, eemaldab riknenud sööda ja vee; • juhendamisel söödad ja joodab hobused vastavalt etteantud söödaratsioonile ja ettevõtte töökorraldusele; • kontrollib söötmis- ja jootmis-seadmete töökorrasolekut ja vee olemasolu ning vajadusel hooldab seadmeid ning teavitab vastutavat isikut.
Teemad, alateemad	Söötisõpetuse alused. Hobuste seedeelundkond. Söödad ja söötmine Söötade organoleptiline hindamine Vee kvaliteedi hindamine Söödaratsiooni põhialused Praktilised tööd: 1-2 õpiväljundite kohta Söötade tundmine Söötade ja vee kvaliteedi hindamine Hobuste toitumuse hindamine
iseseisev töö 60 tundi	Hindab looma toitumust etteantud juhise järgi Töötab juhendamisel tallis
Õppemeetodid	Interaktiivne loeng, intervjuu, praktiline töö, arutelu
Hindamine	Õppeprotsessis rakendatakse kujundavat hindamist. Õpiväljundite saavutatust hinnatakse hindamiskriteeriumide ja demonstratsioonülesannete täpsustavate hindamisjuhendite alusel. Hindamisülesanded: 1. Söötade tundmine ja organoleptiline hindamine 2. Hobuste toitumuse hindamine 3. Söötade ettevalmistamine ja hobuste söötmine ning jootmine
sh hindekriteeriumid	Puuduvad
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Mooduli kokkuvõttev hinne on mitteeristav. Hinne on „arvestatud“, kui on saavutatud kõik õpiväljundid lävendi tasemel, sh täidetud iseseisvad tööd
sh hindamismeetodid	Praktiline töö, demonstratsioon

Õppematerjalid	Moodle e- kursused: A. Nilk „Hobuste pidamine-tallitööd“ JKHK 2012 M-M. Urve „Hobuste pidamine ja hooldamine“ Türi TMK M-M. Urve „Hobuste söötmine“ JKHK Moodle e-õpiobjekt: M-M Urve „Hobuste söötmisnormid ja söödaratsioonide koostamine“ 2009 J.Kaarde, R.Säre "Loomatervishoiu käsiraamat" 1961 H. Muring "Hobusekasvatus ja ratsasport" 1988 M. Worth "The Horse Nutrition Handbook" 2010 Ajakiri "Oma Hobu" A. Olt „Silo keemiline koostis ja toiteväärtus“ Tartu 2013 www.Youtube.com www.nouandeteenistus.ee
----------------	--

Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht (EKAP)	Õpetajad
4	HOUSTE TERVISHOID	3	Ulvi Martin, praktikajuhendajad
Nõuded mooduli alustamiseks	Puuduvad		
Mooduli eesmärk	Õpetusega taotletakse, et õpilane jälgib hobuste tervislikku seisundit, haiguse korral annab oma pädevuse piires esmaabi või teavitab vastutavat isikut ja abistab loomaarsti		
Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid		
Õpilane: 1. Hindab hobuste üldist tervislikku seisundit	Õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • Kirjeldab enamlevinud haigustunnuseid; • hindab hobuste üldist tervislikku seisundit, jälgides vähemalt korra päevas hobuste käitumist. 		
2. Tuvastab hobuste haigusliku seisundi, annab oma pädevuse piires esmaabi ja hooldab haiget hobust	<ul style="list-style-type: none"> • kontrollib hobuste tervise parameetreid, võrdleb neid normidega, vajadusel annab oma pädevuse piires esmaabi ning teavitab kõrvalekalletest vastutavat isikut/loomaarsti; • valib hobuste fikseerimise viisi vastavalt vajadusele, kasutades ettenähtud abivahendeid ja arvestades ohutusnõudeid. 		
3. Abistab hobusekasvatus-spetsialisti või loomaarsti veterinaarsetes toimingutes ja hobuse hukkamisel (hädatapul)	<ul style="list-style-type: none"> • kirjeldab käitumist eriolukorras (hobuse hukkumine, hädatapp, taudiolukord, hobuste ootamatu käitumine jm) vastavalt ettevõtte töökorraldusele • abistab loomaarsti täites oma tööülesandeid korrektset ja vastutustundlikult ja ohutusnõudeid järgides. 		

Teemad, alateemad	Hobuste tervishoiu põhialused Hobuste tervishoiu põhialused. Seadustest tulenevad veterinaarnõuded. Hobuste esmaabi ja ohutu käsitsemine Praktilised tööd: 1-3 õpiväljundite kohta
iseseisev töö 39 tundi	Töötab juhendamisel tallis
Õppemeetodid	interaktiivne loeng, intervjuu, praktiline töö, eneseanalüüs
Hindamine	Õppeprotsessis rakendatakse kujundavat hindamist. Õpiväljundite saavutatust hinnatakse hindamiskriteeriumide ja demonstratsioonülesannete täpsustavate hindamisjuhendite alusel. Hindamisülesanne: Hobuse fikseerimine ja teriseparametrite hindamine
sh hindekriteeriumid	Puuduvad
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Mooduli kokkuvõttev hinne on mitteeristav. Hinne on „arvestatud“, kui on saavutatud kõik õpiväljundid lävendi tasemel, sh täidetud iseseisvad tööd
sh hindamismeetodid	Praktiline töö, demonstratsioon
Õppematerjalid	Moodle e- kursused: U. Martin, U. Lehtsalu „Hobuste tervishoid ja taastootmine“ JKHK 2011 Ajakiri "Oma Hobu" www.nouandeteenistus.ee

Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht (EKAP)	Õpetajad
5	HOBUSTE KARJATAMINE	1	Helle Kiik, praktikajuhendajad
Nõuded mooduli alustamiseks	Läbitud moodul hobuste hooldamine ja söötmine		
Mooduli eesmärk	Õpetusega taotletakse, et õpilane rajab ja hooldab karjaaedu ning kopleid, hindab karja ning karjamaa olukorda, hooldab karjamaid ja jälgib hobuste käitumist karjas.		
Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid		

Õpilane: 1. Rajab ja hooldab karjaaedu ja kopleid ning karjateid vastavalt juhistele	Õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • nimetab karjamaade ja koplite tarastuse viise ja sobivust erinevatele hobuste rühmadele; • juhendamisel rajab, kontrollib, hooldab karjaaedu ja kopleid ning karjateid järgides ohutusnõudeid.
2. Hindab karjamaa olukorda ja teostab hooldustöid vastavalt juhistele	<ul style="list-style-type: none"> • jälgib karjamaade seisundit ning teeb hooldustöid vastavalt juhistele; • hindab sööda ja vee olemasolu karjamaal ning vastutab nende pideva olemasolu eest; • täidab oma tööülesandeid korrektselt ja vastutustundlikult.
3. Kopeldab ja karjatab hobused vastavalt juhistele	<ul style="list-style-type: none"> • kopeldab ja karjatab hobused vastavalt juhistele, jälgides hobuste käitumist ning rakendades ohutusnõudeid
4. Jälgib karja terviklikkust ja hobuste käitumist, avastab vajadusel inna, tuvastab poegiva või poeginud hobuse ette antud juhiste alusel	<ul style="list-style-type: none"> • jälgib karja terviklikkust ja hobuste käitumist karjamaal, ohu või kõrvalekallete märkamisel kõrvaldab need vastavalt oma pädevusele ning teavitab vastutavat isikut; • avastab vajadusel indleva hobuse ning tegutseb vastavalt juhistele; • tuvastab poegiva või poeginud hobuse, abistab vastavalt vajadusele oma pädevuse piires ning teavitab koheselt vastutavat isikut; • vajadusel paigutab poeginud hobuse ja sündinud järglase ümber vastavalt töökorraldusele ja ohutusele.
Teemad, alateemad	Rohumaaviljelus Heintaimed, söödavad ja mitted söödavad rohunid karjamaal Karjamaade hooldamine Hobuste karjatamine Karjamaavajaduse planeerimine, karjatusplaani koostamine Karjamaade ja koplite tarastamisviisid ja nõuded, karjamaade ja koplite tarastamine Karjateede ja koplite hooldus Hobuste heaolu ja käitumine Lisasöötade ja joogivee vajadus karjamaal Praktilised tööd: 1-4 õpiväljundite kohta
iseseisev töö 6 tundi	Töötab juhendamisel karjaaedade rajamisel ja karjamaade hooldamisel
Õppemeetodid	interaktiivne loeng, intervjuu, praktiline töö, eneseanalüüs
Hindamine	Õppeprotsessis rakendatakse kujundavat hindamist. Õpiväljundite saavutatust hinnatakse hindamiskriteeriumide ja demonstratsioonülesannete täpsustavate hindamisjuhendite alusel. Hindamisülesanded: 1. Demonstreerib karjaaedade rajamist ja korrasoleku kontrollimist
sh hindekriteeriumid	Puuduvad

sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Mooduli kokkuvõttev hinne on mitmeeristav. Hinne on „arvestatud“, kui on saavutatud kõik õpiväljundid lävendi tasemel, sh täidetud iseseisvad tööd
sh hindamismeetodid	Praktiline töö, demonstratsioon
Õppematerjalid	Moodle e- kursused: K. H. Leutonen „Hobuste psüühika ja käitumine“ JKHK 2011 A. Nilk „Hobuste pidamine-tallitööd“ JKHK 2012 M-M. Urve „Hobuste pidamine ja hooldamine“ Türi TMK J.Kaarde, R.Säre "Loomateravishoiu käsiraamat" 1961 "Oma Hobu" Youtube.com T.Kaimio „Koos hobusega“ 2004 www.nouandeteenistus.ee

Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht (EKAP)	Õpetajad
6	HOBUSTE TAASTOOTMINE	2	Ulvi Martin, praktikajuhendajad
Nõuded mooduli alustamiseks	Läbitud moodul hobuste hooldamine ja söötmine		
Mooduli eesmärk	Õpetusega taotletakse, et õpilane omandab teadmised hobuste sigimisorganite talitlusest, tiinestusviisidest, poegimisest ja varssade hooldusest		
Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid		
Õpilane: 1. Avastab indlevad hobused ning abistab loomaarsti paaritusel/seemendusel ja tiinuse kontrollimisel vastavalt juhistele	Õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • selgitab inna mõistet, kirjeldab selle etappe • selgitab tiinuse mõistet ja kulgu, tuues välja sagedasemaid probleeme ja nende põhjusi; • tuvastab füsioloogiliste näitajate ja käitumise alusel mära inna ja informeerib sellest vastutavat töötajat; • abistab spetsialisti vastavalt juhistele ja ohutusnõuetele märade paaritusel/seemendusel ning tiinuse diagnoosimisel. 		

<p>2. Jälgib hobuse poegimisprotsessi, abistab oma pädevuse piires ning teostab esmatoimingud vastsündinuga</p>	<ul style="list-style-type: none"> • selgitab hobuse poegimise kulgu, loote normaalseid ja probleemseid asetusi ning poegimishügieeni nõudeid; • valmistab poegima hakkava hobuse ja poegimiskoha ette vastavalt juhendamisele; • jälgib hobuse poegimisprotsessi ja komplikatsioonide tekkimisel teavitab koheselt vastutavat isikut või loomaarsti, kergemal juhul abistab mära poegimisel (vastavalt vajadusele enda pädevuse piires); • teostab vastsündinuga vajalikud esmatoimingud ning informeerib vastutavat töötajat; • hindab poeginud mära ja vastsündinud varsa tervislikku seisundit ning käitumist visuaalselt, tagab vastsündinu ohutuse; • selgitab ternespiima vajalikkust vastsündinud varsale; • kontrollib ternespiima olemasolu ja kvaliteeti ning selle kättesaadavust varsale, vajadusel fikseerib mära, tagades ternespiima õigeaegse kättesaadavuse.
<p>3. jälgib ja hooldab varssunud märke, hooldab varsad arvestades kehtestatud korda, arvestades hobuste heaolu ja ohutusnõuetega</p>	<ul style="list-style-type: none"> • hooldab ja jälgib varssunud märade tervislikku seisundit, puhastab asemeid, arvestades varsaga märade eripära; • hooldab varssasid vastavalt kehtestatud korrale; • hindab varssade heaolu, turvalisust ja tervist, kõrvalekallete korral informeerib vastutavat töötajat või likvideerib puuduse vastavalt oma pädevusele; • abistab spetsialisti varssade identifitseerimisel rakendades ohutusnõudeid; • talutab varsaga märke ja õpetab varssu sotsialiseeruma vastavalt juhistele ning tagades hobuste ja inimeste turvalisust; • abistab varssade võõrutusel vastavalt juhistele.
<p>Teemad, alateemad</p>	<p>Eestis enamlevinud hobusetõud Aretuseesmärgid ja -meetodid Talli algdokumentatsioon Hobuse suguorganite ehitus ja talitlemine. Tiinestamisviisid, tiinuse kulg ja diagnoosimine. Hobuse poegimine, poegimishügieen ja sagedasemad probleemid poegimisel. Vastsündinu esmahoolus. Ternespiima koostis ja tähtsus vastsündinule Varssade arvelevõtmine, kasvu, arengu ja tervise jälgimine Praktilised tööd: 1-3 õpiväljundite kohta</p>
<p>iseseisev töö 20 tundi</p>	<p>Töötab juhendamisel tallis</p>
<p>Õppemeetodid</p>	<p>Interaktiivne loeng, intervjuu, praktiline töö, eneseanalüüs</p>
<p>Hindamine</p>	<p>Õppeprotsessis rakendatakse kujundavat hindamist. Õpiväljundite saavutatust hinnatakse hindamiskriteeriumide ja demonstratsioonülesannete täpsustavate hindamisjuhendite alusel. Hindamisülesanded: 1. Kirjeldab paarituse protsessi ja osaleb paaritusel 2. Kirjeldab oma ülesandeid poegimisprotsessis (tegevused mära ja vastsündinud varsaga)</p>

sh hindekriteeriumid	Puuduvad
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Mooduli kokkuvõttev hinne on mitteeristav. Hinne on „arvestatud“, kui on saavutatud kõik õpiväljundid lävendi tasemel, sh täidetud iseseisvad tööd
sh hindamismeetodid	Praktiline töö, demonstratsioon
Õppematerjalid	Moodle e- kursused: A. Niik „Hobuste valik ja aretus“ JKHK 2009 U. Martin, U. Lehtsalu „Hobuste tervishoid ja taastootmine“ JKHK 2011 Kollom, R. „Maailma hobused“ Tallinn, 1998 240 lk Mauring, H. "Hobusekasvatus ja ratsasport" 1988 Erinevate tõugude osas internetiallikad Internetiallikad www.estsporthorse.ee , www.ehs.ee , www.vet.agri.ee

Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht (EKAP)	Õpetajad
6	PRAKTIKA	30	Katrin Vreimann, ettevõtete praktikajuhendajad
Nõuded mooduli alustamiseks	Puuduvad		
Mooduli eesmärk	Õpetusega taotletakse, et õpilane saab ettevõttes kogemusi, omandab oskusi ja vilumusi tööks põllumajandussektoris juhendamisel.		
Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid		
Õpilane: 1. Planeerib praktikajuhendi alusel isiklikke praktika eesmärke	Õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • selgitab praktika olemust, praktikaks vajaminevate dokumentide esitamise nõudeid ning praktika protseduuri; • hindab praktikale seatud eesmärke ning koostab juhendi alusel isiklikud eesmärgid. 		

2. Töötab juhendamisel põllumajandusettevõttes loomakasvatuse valdkonnas, järgides ettevõtte töökorraldust, tööohutusnõudeid ja loomade heaolu	<ul style="list-style-type: none"> • puhastab loomade liikumise- ja puhkeala, vastavalt vajadusele vahetab allapanu kasutades selleks farmiseadmeid, -tarvikuid ja –tehnikat; • puhastab loomi, hooldab jäsemeid pidades kinni nii looma/ kui enda turvalisusnõuetest; • grupeerib või paigutab loomad ümber, lähtudes nende tootmisperioodist ja juhistest; • söödab loomi vastavalt juhistele, kasutades selleks farmiseadmeid või –tehnikat; • hindab organoleptiliselt söötade ja vee kvaliteeti, eemaldab riknenud sööda ja vee; • jälgib igapäevaselt loomade tervislikku seisundit, eraldab vajadusel probleemse looma ja annab esmaabi ning teavitab loomaarsti; • hooldab ja ravib haigeid loomi vastavalt loomaarsti juhendamisele; • käsitseb hukkunud looma vastavalt juhistele; • tuvastab poegima hakkava looma, eraldab ta vajadusel, valmistab ette poegimisala ja annab vastavalt vajadusele poegimisabi, arvestades ohutus- ja hügieeninõudeid; • hooldab vastsündinuid vastavalt juhistele; • rajab karjaaedu vastavalt karjatatava loomarühma vajadustele; • jälgib karjatatavat loomarühma ja karjamaade seisukorda, hooldab karjamaad vastavalt juhistele; • valmistab lüpsiinventari lüpsiks ette, kontrollides puhtust ja vaakumitaset ning vajalike tarvikute olemasolu; • suunab loomad turvaliselt lüpsile ja peale lüpsi tagasi ettenähtud gruppi; • lüpsab loomad vastavalt ettevõtte töökorraldusele järgides hügieeninõudeid; • jälgib oma töös head põllumajandustava; • töötab iseseisvalt või meeskonnas, hoiab korras oma töökoha, tuleb toime kriisiolukordades.
3. Koostab juhendi järgi praktika aruande, hinnates oma tegevusi ja praktika eesmärkide saavutamist	<ul style="list-style-type: none"> • koostab juhendi alusel keeleliselt ja vormiliselt korrektse praktika aruande ja esitleb seda
Teemad, alateemad	Praktikadokumentatsioon Dokumentatsiooni täitmine
iseseisev töö 20 tundi	Praktikadokumentatsioon. Praktikapäevik-aruande koostamine ja esitamine
Õppemeetodid	Praktiline töö, iseseisev töö, praktiline dokumentatsiooni täitmine, seminar
Hindamine	Õppeprotsessis rakendatakse kujundavat hindamist. Hindamisülesanne: 1. Ettevõtte hinnang 2. Praktikapäevik aruande koostamine 3. Praktikaseminar
sh hindekriteeriumid	Puuduvad

sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Mooduli kokkuvõttev hinne on mitmeeristav. Hinne on „arvestatud“, kui on saavutatud kõik õpiväljundid lävendi tasemel, sh täidetud iseseisvad tööd
sh hindamismeetodid	Seminar
Õppematerjalid	Praktikadokumentatsioon www.jkhk.ee

VALIKÕPINGUTE MOODULID

Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht (EKAP)	Õpetajad
1	HOBUMAJANDUSE ALUSED	5	Katrin Vreimann, Kati Leutonen, Reet Jänes, talliõpetajad
Nõuded mooduli alustamiseks	Puuduvad		
Mooduli eesmärk	Õpetusega taotletakse, et õpilane saab ülevaate eriala väljunditest, hobuste ajaloost, anatoomiast, füsioloogiast ja psühholoogiast, praktilisest hobuhooldaja tööst, kutse- eetikast, tööga seonduvatest riskidest ning nende maandamisest, õpib kasutama teabeallikaid ja hindama ennast kui tulevast töötajat.		
Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid		
Õpilane: 1. Mõistab hobumajanduse tähtsust Eesti majanduses	Õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • Leiab teavet hobuhooldaja kutsestandardi ja kutse andmise kohta, arutleb saadud teabe põhjal hobuhooldaja töö, isikuomaduste, kutse- eetika ja ohutusnõuete üle; • Iseloomustab hobumajandust kui majandusharu Eestis ja Euroopas, nimetab Eesti suuremaid hobumajandusettevõtteid ja leiab infot nende tegevuse kohta internetist; 		
2. Orienteerub hobuste aretuse ja kasutamise ajaloos ning tänapäevas	<ul style="list-style-type: none"> • Annab lühiülevaate hobuste põlvnemise ja kasutuse ajaloost, seostades seda tänapäevaste tõugude kasutusalaadega; • Loetleb Eestis tunnustatud aretusorganisatsioone, leiab infot nende tegevuse kohta; • Selgitab hobumajandusega seonduva dokumentatsiooni vajadust, leiab internetist aretusala lase dokumendid ja täidab need. 		

3. Teeb juhendamisel tallitöid ja tutvub tööde käigus hobuste anatoomia, füsioloogia ja psühholoogiaga	<ul style="list-style-type: none"> • Annab ülevaate hobuste anatoomia, füsioloogia ja psühholoogia (sh liigiomane käitumine) alustest; • Käsitleb hobuseid arvestades nende liigiomast käitumist; • Teeb juhendamisel tallitöid ja omandab esmased ergonoomilised ja ohutud töövõtted, käsitleb hobust ohutult ning järgib kutse-eesitikat; • Käsitleb hobust arvestades hobuse, inimese ning ümbritseva keskkonna turvalisust.
Teemad, alateemad	<p>Hobuhooldaja kutse kutsestandard, kutseeetika, vajalikud isiksuseomadused</p> <p>Hobumajandus kui majandusharu Hobumajandus Eestis ja Euroopas Hobuse arengu ja aretuse ajalugu, tõugude kujunemine ja klassifitseerimine, verelisuus Aretustöö korraldus Eestis, tunnustatud aretusühingud ja peetavad tõuraamatud Aretusalane dokumentatsioon ja seadusandlus, hobusega seotud sündmused ja aretaja kohustused</p> <p>Anatoomia, füsioloogia ja psüühika põhialused Hobuse põhiolevus -saakloom, karjaloom, rohusööja. Põgenemisreaktsioon.</p> <p>Hobuse aju ja mõtlemine. Instinktid. Meeleorganite talitlemine, tasakaal.</p> <p>Hobuse kommunikatsioonivõime kommunikatsiooni viisid karjas ja inimestega.</p> <p>Elusorganismide struktuuriline hierarhia Välimik ehk eksterjäär</p> <p>Hobuse anatoomia Nahk ja nahatekised, Liikumiselundkond, Seedeelundkond, Hingamiselundkond, Kuse-suguelundkond, Endokriinnäärmed Vereringeelundid ja lümfisüsteem, Närvisüsteem, Meeleelundid</p> <p>Praktilised tööd: 1-3 õpiväljundite kohta</p>
sh iseseisev töö 60 tundi	Leiab iseseisvalt materjale kutsestandardi, hobumajanduse majanduslike näitajate kohta Internetist aretusühingute kohta käiva informatsiooni ja vajalike aretusprogrammide leidmine, dokumentatsiooni täitmine Hobuste anatoomia, füsioloogia ja psüühika teadmiste kinnistamine läbi praktiliste tööde tallitöös
sh praktika	Puudub
Õppemeetodid	Interjuu, interaktiivne loeng, praktiline töö, iseseisev töö, praktiline õpe tallis, praktiline dokumentatsiooni täitmine, demonstratsiooni vaatlus

Hindamine	<p>Õppeprotsessis rakendatakse kujundavat hindamist. Õpiväljundite saavutatust hinnatakse hindamiskriteeriumide ja demonstratsioonülesannete täpsustavate hindamisjuhendite alusel.</p> <p>Hindamisülesanne:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Teadmiste test - Orienteerub hobuse arengu ja aretuse ajaloos ning tunneb aretustöö korraldust Eestis 2. Praktiline töö - Vormistab kirjalikult aretusala dokumentatsiooni 3. Hobuste anatoomiat, füsioloogiat ja psüühika teadmisi kinnistavad näitlikud ülesanded 5. Teeb juhendamisel tallitöid ja omandab esmased ergonoomilised ja ohutud töövõtted, käsitleb hobust ohutult ning järgib kutse-eetikat.
sh hindekriteeriumid	Puuduvad
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	<p>Mooduli kokkuvõttev hinne on mitteeristav.</p> <p>Hinne on „arvestatud“, kui on saavutatud kõik õpiväljundid lävendi tasemel, sh täidetud iseseisvad tööd</p>
sh hindamismeetodid	Praktiline töö, demonstratsioon, intervjuu
Õppematerjalid	<p>Moodle e- kursused:</p> <p>K. H. Leutonen „Hobuste psüühika ja käitumine“ JKHK 2011</p> <p>A. Niik „Hobuste valik ja aretus“ JKHK 2009</p> <p>A. Niik „Hobuste pidamine-tallitööd“ JKHK 2012</p> <p>M-M. Urve „Hobuste pidamine ja hooldamine“ Türi TMK</p> <p>M-M. Ureve, I. Klein „Hobuste anatoomia ja füsioloogia“ JKHK</p> <p>J.Kaarde, R.Säre "Loomatervishoiu käsiraamat" 1961</p> <p>H. Muring "Hobusekasvatuse ja ratsasport" 1988</p> <p>"Oma Hobu"</p> <p>Youtube.com</p> <p>www.estsporthorse.ee, www.ehs.ee, www.vet.agri.ee</p>

Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht (EKAP)	Õpetajad
2	HOBUSTE KÄSITSEMINE	4	Helle Kiik, praktikajuhendajad
Nõuded mooduli alustamiseks	Puuduvad		
Mooduli eesmärk	Õpetusega taotletakse, et õpilane käsitseb ja hooldab hobuseid lähtudes pidamisviisist ja hobuse vajadustest ning tagab hobuse heaolu ja inimese turvalisuse.		
Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid		

Õpilane: 1. Korrastab hobusele asemed, ladustab allapanu ja sõnniku	Õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • Korrastab hobuste asemed igapäevaselt, lähtudes allapanu liigist ja hobuste heaolust; • Ladustab allapanu ja sõnniku vastavalt keskkonnanõuetele ning etteantud juhistele.
2. Puhastab ja peseb hobuseid vastavalt vajadusele, lähtudes hobuste pidamisviisist ja rakendusala	<ul style="list-style-type: none"> • Hindab visuaalselt hobuste puhastamise ja pesemise vajadust; • Puhastab ja peseb hobuseid lähtudes hobuste pidamisviisist, heaolust ja rakendusala, kasutades selleks ettenähtud töövahendeid.
3. Fikseerib ja talutab hobuseid vastavalt vajadusele arvestades hobuste ja inimeste turvalisust	<ul style="list-style-type: none"> • Valib hobuste fikseerimise viisi vastavalt vajadusele, fikseerib hobuseid kasutades ettenähtud abivahendeid ja arvestades ohutusnõudeid; • Talutab hobuseid ohutult lähtudes hobuse omapärasest, väljaõppe tasemest ja soost.
4. Valmistab hobused kopeldamiseks ette ning kopeldab hobused vastavalt etteantud juhistele	<ul style="list-style-type: none"> • Valmistab hobused kopeldamiseks ette kasutades selleks ettenähtud abivahendeid; • Kopeldab hobused vastavalt etteantud juhistele, kasutades kopeldamiseks ettenähtud varustust ning arvestades hobuste ja inimeste turvalisust.
5. Söödab ja joodab hobuseid vastavalt etteantud ratsioonile ja pidamisviisile	<ul style="list-style-type: none"> • Söödab ja joodab (sh automaatjootjad) hobuseid vastavalt ratsioonile ning söötmisskeemidele arvestades hobuste rakendusala, pidamisviisi, vanust, tõugu ning tervislikku seisundit.
Teemad, alateemad	Hobuse põhivajadused Allapanu Kvaliteet, tüübid, hoiustamine, töövahendid, töövõtted/meetodid. Turvaline ja hügieeniline keskkond. Naha ja karvastiku hooldus Igapäevane hobustehooldus Laka hooldus, saba hooldus Hobuse kuivatamine, pesemine Hobuse fikseerimine Hobuse kopeldamine Kopeldamise invetaar. Kopeldamisega kaasnevad ohud Hobuste söödad Söötade ettevalmistamine ja hobuste söötmine ning jootmine Praktilised tööd: 2-5 õpiväljundite kohta Hobuste asemete igapäevane korrastamine, lähtudes allapanu liigist, keskkonnanõuetest ja hobuste heaolust Hobuste puhastamine ja pesemine kasutades selleks ettenähtud töövahendeid Hobuste fikseerimine ja talutamine kasutades ettenähtud abivahendeid ja arvestades ohutusnõuetega Hobuste turvaline kopeldamine
iseseisev töö 50 tundi	Praktiliste oskuste kinnistamine läbi tööde teostamise tallis
praktika	Puudub
Õppemeetodid	interaktiivne loeng, intervjuu, praktiline töö

Hindamine	<p>Õppeprotsessis rakendatakse kujundavat hindamist. Õpiväljundite saavutatust hinnatakse hindamiskriteeriumide ja demonstratsioonülesannete täpsustavate hindamisjuhendite alusel.</p> <p>Hindamisülesanded:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Teeb lähtuvalt pidamisviisist hobusele asemed, ladustab allapanu ja sõnniku. 2. Puhastab ja peseb hobuseid vastavalt vajadusele 3. Kopeldab ja karjatab hobused 4. Hobuste söötmine ja jootmine (sh automaatjootjad) vastavalt ratsioonile ning söötmisgraafikule
sh hindekriteeriumid	Puuduvad
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Mooduli kokkuvõttev hinne on mitteeristav. Hinne on „arvestatud“, kui on saavutatud kõik õpiväljundid lävendi tasemel, sh täidetud iseseisvad tööd
sh hindamismeetodid	Praktiline töö, demonstratsioon, intervjuu
Õppematerjalid	<p>Moodle e- kursused:</p> <p>A. Nilk „Hobuste pidamine-tallitööd“ JKHK 2012</p> <p>M-M. Urve „Hobuste pidamine ja hooldamine“ Türi TMK</p> <p>M-M. Urve „Hobuste söötmine“ JKHK</p> <p>M-M Urve „Hobuste söötmisnormid ja söödaratsioonide koostamine“ 2009</p> <p>J.Kaarde, R.Säre "Loomatervishoiu käsiraamat" 1961</p> <p>H. Muring "Hobusekasvatus ja ratsasport" 1988</p>

Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht (EKAP)	Õpetajad
3	KAPJADE HOOLDAMINE	4	Ulvi Martin, Veikko Lehtsaar, Kati Leutonen
Nõuded mooduli alustamiseks	Läbitud on moodul hobumajanduse alused, hobuste hooldamine ja hobuste tervishoid		
Mooduli eesmärk	Õpetusega taotletakse, et õpilane hindab vastavalt juhendamisele hobuste jäsemete olukorda ja värgib ning rautab juhendamisel hobuste kapju		
Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid		
1. Hindab vastavalt juhendamisele hobuste jäsemete olukorda	<ul style="list-style-type: none"> • Selgitab hobuste kapjade hooldamise võtteid lähtudes jäsemete anatoomiast ja füsioloogiast • Hindab vastavalt juhendamisele hobuste jäsemete ja kapjade olukorda, jälgides hobust nii seistes kui liikudes, teeb kindlaks seisuvead 		

2. Värgib vastavalt juhendamisele hobuste kapju	<ul style="list-style-type: none"> • Selgitab värkimise põhimõtteid, sh planeerimist, ohutuid töövõtteid ja kirjeldab tööriistu, abivahendeid ning nende kasutamist • Värgib hobuste kapju vastavalt juhendamisele ettenähtud tööriistade ja abivahenditega, arvestades hobuste jäsemete ja kapjade anatoomiat, füsioloogiat, psüühikat, hobuse heaolu ning inimese turvalisust
3. Rautab vastavalt juhendamisele hobuste kapju	<ul style="list-style-type: none"> • Selgitab rautamise põhimõtteid, sh planeerimist, viise, ohutuid töövõtteid (tööohutus) ja kirjeldab tööriistu, abivahendeid ning nende kasutamist • Rautab vastavalt juhendamisele hobuste kapju kasutades raudu ja ettenähtud abimaterjale arvestades hobuste jäsemete ja kapjade anatoomiat, füsioloogiat, psüühikat, hobuse heaolu ning inimese turvalisust
Teemad, alateemad	Kabja ehitus Jalgade seisud. Levinumad haigused Kabjahooldus Värkimine, rautamine
iseseisev töö 50 tundi	E-õppematerjali läbitöötamine Leiab erinevatelt hobustel kabjaprobleeme ning analüüsib neid Analüüsib oma teadmisi ja oskusi, tugevusi ja nõrkusi ning selle põhjal edasist tegevust
praktika	puudub
Õppemeetodid	Intervjuu, interaktiivne loeng, praktiline töö
Hindamine	Õppeprotsessis rakendatakse kujundavat hindamist Teemade hindamisülesanded: <i>Teisel õppeaastal</i> 1. Teadmiste kontroll kabja ja jalgade kohta 2. Õpilane värgib vastavalt juhendamisele hobuste kapju 3. Õpilane rautab vastavalt juhendamisele hobuste kapju
sh hindekriteeriumid	Puuduvad
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Mooduli kokkuvõttev hinne on mitmeeristav. Hinne on „arvestatud“, kui on saavutatud kõik õpiväljundid lävendi tasemel, sh täidetud iseseisvad tööd
sh hindamismeetodid	Intervjuu, praktiline töö, eneseanalüüs
Õppematerjalid	Moodle E- kursused: K. H. Leutonen „Sepatööd (hobuste rautamine)“, JKHK 2013

Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht (EKAP)	Õpetajad
------------	-----------------	---------------------	----------

4	VARSSADE HOOLDUS JA ESMAABI	2	Ulvi Martin
Nõuded mooduli alustamiseks	Läbitud on moodul hobumajanduse alused, hobuste hooldamine, hobuste aretus ja taastootmine ja hobuste terwishoid.		
Mooduli eesmärk	õpetusega taotletakse, et õpilane hindab vastsündinud varsa seisundit, vajadusel annab esmast abi ja hooldab vastsündinud varssa.		
Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid		
Õpilane: 1. Hindab vastsündinud varsa seisundit vastavalt füsioloogilistele näitajatele ja abistab varssa	Õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • Kirjeldab vastsündinud varsa füsioloogilisi näitajaid (hingamine, imemisrefleks, nabaväädi seisund) • Abistab varssa püstitõusmisel, imemisel ja rooja väljutamisel. 		
2. Eristab varssadel esinevaid haiguslikke seisundeid ja osutab vajalikku abi hooldusel	<ul style="list-style-type: none"> • Loetleb varssadel esinevaid haiguslikke seisundeid ja nende seisundeid organsüsteemide kaupa; • Hooldab haigusliku seisundiga varssa vastavalt etteantud juhiste. 		
Teemad, alateemad	Vastsündinud varsad Seisundid ja füsioloogilised näitajad Haiguslikud seisundid Esmaabi Hooldus		
iseseisev töö 24 tundi	Varsavalve kooli õppetallis		
Õppemeetodid	Loeng, iseseisev materjaliga tutvumine, praktiline töö, demonstratsioon		
Hindamine	Õppeprotsessis rakendatakse kujundavat hindamist Teemade hindamisülesanded: 1. Teoreetiliste teadmiste kontroll 2. Situatsioonülesande lahendamine		
sh hindekriteeriumid	Puuduvad		
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Mooduli kokkuvõttev hinne on mitteeristav. Hinne on „arvestatud“, kui on saavutatud kõik õpiväljundid lävendi tasemel, sh täidetud iseseisvad tööd		
sh hindamismeetodid	Suuline intervjuu, iseseisev töö, praktiline töö		
Õppematerjalid	Moodle e- kursus: U. Martin, U. Lehtsalu „Hobuste terwishoid ja taastootmine“ JKHK 2011		

Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht (EKAP)	Õpetajad
5	SÖÖDATOOTMINE	3	Ingrit Klein, praktikajuhendajad
Nõuded mooduli alustamiseks	Puuduvad		
Mooduli eesmärk	Õpetusega taotletakse, et õpilane omandab teadmised sööda tootmisest ja seda mõjutavatest teguritest Eestis.		
Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid		
Õpilane: 1. Rajab ja uuendab rohumaid juhendamisel	Õpilane: <ul style="list-style-type: none"> eristab enamlevinud heintaimi ning nimetab nende omadusi ja kasutusvõimalusi; nimetab rohumaade pealtparandamise võtteid; valmistab maa ja seemned külviks ette lähtudes kasutatavast tehnoloogiast/kultuurist ja etteantud juhistest; juhendamisel seadistab kasutatava tehnika ja külvab heinaseemnesegu vastavalt juhistele. 		
2. Hooldab ja kasutab rohumaid ning varub rohusööda vastavalt juhistele ja juhendamisele	<ul style="list-style-type: none"> juhendamisel hooldab niidud ja karjamaad arvestades kasvavaid kultuure; selgitab söödavarumise tehnoloogiaid; juhendamisel varub ja hoiustab rohusööda (hein ja/või silo) hindab juhendi abil rohusöötade kvaliteeti. 		
Teemad, alateemad	Heintaimed Kõrrelised ja liblikõielised heintaimed, liikide iseärasused ja kasvunõuded Rohumaad Kliimatiliste tingimuste sobivus rohumaaviljeluseks; muldade sobivus rohumaaviljeluseks Taimede kasvu, arengu ja saagi kujunemise mõjurid. Rohumaade tüübid ja kasutusvõimalused; kultuuriidud ja kultuurkarjamaad, nende hooldamine, kasutamine, rohumaade rajamine uskylviga ja pealtparandamine Söödatootmine Sileerimine –mikroorganismid silo käärimisel, heintaimede sileeruvus, silo kindlustuslisandid, säilitamine Heina tegemine Rohusöötade kvaliteet Praktilised tööd: 1-2 õpiväljundite kohta		
sh iseseisev töö 30 tundi	Töötamine juhendamisel õppemajandi rohumaadel või muus põllumajandusettevõttes		
sh praktika	Puudub		
Õppemeetodid	interaktiivne loeng, intervjuu, praktiline töö		

Hindamine ja hindamismeetodid	Õppeprotsessis rakendatakse kujundavat hindamist. Õpiväljundite saavutatust hinnatakse hindamiskriteeriumide ja demonstratsioonülesannete täpsustavate hindamisjuhendite alusel. Hindamisülesanded: 1. Enamlevinud kõrreliste ja liblikõieliste heintaimede ning nende seemnete tundmine 2. Söödatootmiseks kasutatava tehnika seadistamine ja hooldamine juhise alusel
sh hindekriteeriumid	Puuduvad
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Mooduli kokkuvõttev hinne on mitteeristav. Hinne on „arvestatud“, kui on saavutatud kõik õpiväljundid lävendi tasemel, sh täidetud iseseisvad tööd
sh hindamismeetodid	Praktiline töö, demonstratsioon, intervjuu
Õppematerjalid	A. Olt „Silo keemiline koostis ja toiteväärtus“ Tartu 2013 A. Bender „Eritüübiliste rohumaade rajamine ja kasutamine, I ja II osa.“ Jõgeva, 2006, 756 lk H. Older „Piimakarjapidaja ja konsulendi käsiraamat.“ Saku, 1997, 231 lk

Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht (EKAP)	Õpetajad
6	T-KATEGORIA MOOTORSÕIDUKIJUHT	3	Kalev Kalmus
Nõuded mooduli alustamiseks	Vähemalt B- või C1- kategooria mootorsõiduki juhiluba		
Mooduli eesmärk	Õpetusega taotletakse, et õpilane omandab T- kategooria masinate juhtimiseks vajalikke liiklusalaseid teoreetilisi teadmisi ja praktilisi oskusi masinate ohutul käsitlemisel ning liiklemisel asulavälisel ning asula teedel, vastavalt Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi poolt kehtestatud nõuetele.		
Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid		
Õpilane: 1. Käsitleb T-kategooria masina põhi-, lisa- ja abiseadmeid nõuetekohaselt	Õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • käsitleb T-kategooria masina põhi-, lisa- ja abiseadmeid, tagab masina häireteta juhtimise liikluses, korraldab nõuetekohaselt oma tööd masinal; • hindab masina tehnilist seisukorda lähtudes liikluse ning töö- ja keskkonnakaitse nõuetest; • järgib masina tehnohooldusgraafiku õigeaegset täitmist. 		
2. Juhib T- kategooria sõidukit iseseisvalt ja ohutult jälgides liiklust ja arvestades liiklusseaduse nõuetega	<ul style="list-style-type: none"> • juhib T- kategooria sõidukit iseseisvalt, jälgib liiklust, näeb ette võimalikke ohte ning hoiab need ära. Liikleb ohutult erinevates tee- ja ilmaoludes teisi liiklejaid arvestavalt. Traktoriga teedel ja tänavatel liigeldes täidab liiklusseaduse nõudeid; • tegutseb õigesti liiklusõnnetuse korral. 		

Teemad, alateemad	<p>Liiklusreeglid ja käitumine liikluses Liiklusreeglid, käitumine erinevates liiklus- ja ilmastikuoludes. Juhi kohustused. Liiklusreeglite nõuded, liikluskorraldusvahendite tähendus. Sõiduki asukoht liikluses.</p> <p>Masina ehitus Masina ja masina mootori erinevate süsteemide, seadmete ning mehhanismide töötamise põhimõtted.</p> <p>Masina korrashoid, töökaitse ja ohutustehnika Masinate korrashoiu põhimõtted, tööõiguse ja töötervishoiu alused, tööohutuse ja keskkonnakaitse nõuded.</p> <p>Liiklusohutus Üldteadmised liiklusohutusega seonduvast.</p> <p>Liikluspsühholoogia Üldteadmised liikluspsühholoogiast, inimese psühhofüsioloogilised omadused, liiklusohutust mõjuvad tegurid ja isikuomadused.</p> <p>Liiklusalased lisanõuded ja eeskirjad Masinajuhi ohte ennetavad ja keskkonda säästvad hoiakud.</p> <p>Praktilised tööd: 1-4 õpiväljundite kohta 5 tundi Masina käsitlemine, harjutused õppeväljakul vastavalt traktori-, liikurmasina- ja masinrongijuhi liiklusalastele kvalifikatsiooninõuetele lisa 4 alusel:</p> <ul style="list-style-type: none"> - töötervishoiu, tööohutuse - ja keskkonnakaitse nõuded enne masina käivitamist; - masina juhthoovad, nende otstarve, mootori ohutu käivitamine; - ohutud juhtimisvõtted; - masinaga manööverdamine erinevate käikude kasutamisel; - sõit haagise või agregaadid juurde, haagise ohutu haakimine ning sõit haakeseadmega. <p>praktiline sõit liikluses, ohutus maanteel ja asulas, vastavalt traktori-, liikurmasina- ja masinrongijuhi liiklusalastele kvalifikatsiooni nõuetele lisa 5:</p> <ul style="list-style-type: none"> - sõit liiklusvoos (gabariidid, aeglane sõiduk, kiirus, teiste liiklejatega arvestamine); - ristmike ületamine; - sõit ühesuunalisel teel; - peatumine ja parkimine; - möödasõit ja tagasipööre; - vähekaitstud liiklejad, nende ohutuse tagamine. <p>Sõit erioludes</p> <ul style="list-style-type: none"> - sõit udus, vihma, lumesajus ja pimeajal; - kooli sõidueksam.
sh iseseisev töö 46 tundi	Teadmiste täiendamine kooli poolt väljastatud temaatilise õpimapi läbitöötamise käigus
sh praktika	Puudub
Õppemeetodid	Kontaktõpe. Loeng, vestlus, praktiline töö, arutelu ja analüüsimine.

Hindamine ja hindamismeetodid	<p>Õppeprotsessis rakendatakse kujundavat hindamist. Õpiväljundite saavutatust hinnatakse hindamiskriteeriumide ja demonstratsioonülesannete alusel.</p> <p>Hindamisülesanded:</p> <p>1. Teoreetiliste teadmiste kontroll: oskuste, käitumise ja hoiakute tundmine vastavalt T- kategooria juhi kvalifikatsiooninõuetele.</p> <p>Teadmiste test, mis koosneb 60 valikvastustega küsimusest. Testi positiivseks soorituseks on vaja vähemalt 55 õiget vastust</p> <p>2. Praktilise sõidu teostamine ja masina käsitlemine. Tulemust hinnatakse vaatluse teel, jälgides sealjuures kõiki liikluse, töö- ja keskkonnakaitse nõudeid</p>
sh hindekriteeriumid	Puuduvad
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	<p>Mooduli kokkuvõttev hinne on mitteeristav.</p> <p>Hinne on „arvestatud“, kui on saavutatud kõik õpiväljundid lävendi tasemel, sh täidetud iseseisvad tööd</p>
sh hindamismeetodid	Teadmiste test, praktiline sõidu ülesanne T kategooria masinaga, vestlus
Õppematerjalid	<p>E-õppematerjalid „Tööohutusnõuded tõstukitega töötamisel“</p> <p>Konsept „Traktorid, liikurmasinad ja eritöömasinad koostaja“ Aide Autokool</p> <p>Liiklusseadus, liiklustestid</p>

Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht (EKAP)	Õpetajad
7	TÖÖOHUTUS, TURVALINE TÖÖKESKKOND JA ESMAABI	3	E. Laurson, H. Luhtmaa
Nõuded mooduli alustamiseks	Puuduvad		
Mooduli eesmärk	Õpilane rakendab oma igapäevatoos töötervishoiu- ja tööohutuslaseid teadmisi		
Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid		
<p>Õpilane:</p> <p>1. Teab ja selgitab töökeskkonnaga ja tööolmega seonduvaid ohte ja riske</p>	<p>Õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Teab ja selgitab töökeskkonnaga ja tööolmega seonduvaid ohte ja riske; • Selgitab tööõnnetuse ja kutsuhaigestumise põhjuseid, nende ennetamise võimalusi 		
<p>2. Kirjeldab esmaabi olemust ja annab esmaabi oma pädevuse piires</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Hindab kannatanu seisundit ja otsustab järgneva tegevuse; • Elustab kannatanu vastavalt situatsioonile ja oma pädevusele; • Peatab verejooksu ja kutsub vajadusel kiirabi; • Selgitab haavade tekke põhjused ning seob haavad; • Fikseerib luumurru ja kutsub kiirabi; • Hindab füüsiliste ja keemiliste traumade ulatust ning raskusastet. Võimalusel annab esmaabi. 		

Teemad, alateemad	<p>Töökeskkonna ohutus Töökeskkonna mõiste. Töökeskkonnas esinevad ohud. Töökeskkonna ohutegurid, nende mõju tervisele (füüsilised, keemilised, bioloogilised, füsioloogilised ja psühholoogilised ohutegurid). Tööohutus kalakasvanduses erinevates tööprotsessides ja masinate ning seadmete käsitsemisel. Ergonoomia. Tööolme Riskianalüüs. Riskianalüüsi mõiste. Riski hindamise meetodid. Riskide ohjamise abinõud. Töötervishoiu ja tööohutuse korralduse õiguslikud alused Töötervishoiu ja tööohutuse korraldus riigi tasandil (struktuur töökeskkonnasüsteemis, riiklik järelevalve) ja ettevõtte tasandil (tööandja ja töötaja kohustused ning õigused, töökeskkonnaspetsialist, töökeskkonnavolinik, töökeskkonnanõukogu). Koostöö. Sisekontroll. Töötervishoiu ja tööohutuse tegevuskava. Töötajate tervisekontroll. Õnnetusohu. Tööõnnetus ja kutsehaigestumine. Tööandja ja töötaja vastutus</p> <p>Esmaabi Tegutsemine õnnetuskohal, elustamine, verejooksu peatamine, šokis kannatanu abistamine, esmaabi haavade, luumurdude, liigesevigastuste korral, sidumine esmaabi äkkhaigestumiste korral</p>
sh iseseisev töö 38 tundi	Tutvub ohutus – ja kasutusjuhenditega Kontrollib esmaabikapi sisu säilivust ja olemasolu
sh praktika	Puudub
Õppemeetodid	Arutelu, rühmatöö, harjutused, õppevideo analüüs, juhtumianalüüs
Hindamine ja hindamismeetodid	Õppeprotsessis rakendatakse kujundavat hindamist. Õpiväljundite saavutatust hinnatakse hindamiskriteeriumide ja demonstratsioonülesannete täpsustavate hindamisjuhendite alusel. Hindamisülesanded 1. Teadmiste kontroll õpiväljundi nr 1 teemade kohta 2. Lahendab meeskonnatööna situatsioonülesande 3. Elustamine 5. Sidumine
sh hindekriteeriumid	Puuduvad
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Mooduli kokkuvõttev hinne on mitmeeristav. Hinne on „arvestatud“, kui on saavutatud kõik õpiväljundid lävendi tasemel, sh on täidetud iseseisvad tööd
sh hindamismeetodid	suuline vestlus, teoreetiliste teadmiste kontroll, kirjalik töö, praktiline töö
Õppematerjalid	Sotsiaalministeerium. Töökeskkonna käsiraamat http://www.ti.ee/ott/raraamat.pdf Töötervishoiu ja tööohutuse seadus. https://www.riigiteataja.ee/akt/106072012060 Töölepingu seadus. https://www.riigiteataja.ee/akt/122122012030 http://www.tooelu.ee